

GLAS GORENJSKE

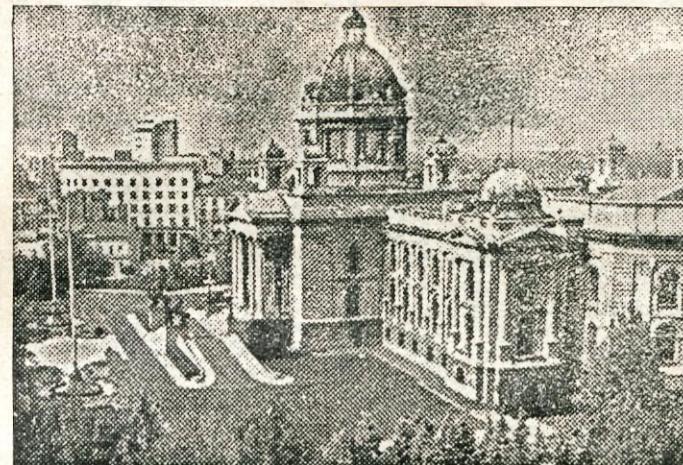
UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNICK / UREDNIŠTVO IN UPRAVÄ: KRAJN, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEKOČI RAČUN PRI NB KRAJN-OKOLICA ST. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA STEVILKA STANE 8 DINARJEV

Pocenitev blaga

Z uredbo zveznega Izvršnega sveta so manufaktурне trgovine pričele 9. novembra prodajati tekstilno blago za 28 odstotkov cene, kot so bile cene 1. avgusta. Podjetja bodo znižala cene tekstilnega blaga tako-le: bombaž, tkanine (bela platna, barhend, flanele, impregnirano platno, bombažno blago za ženske obleke, predpasnike, srajce ipd.) za 26 odstotkov; volnene vlečene tkanine (blago za moške in ženske obleke, ne kamgarni) za 18%; volnene česané tkanine (kamgarni, krombi za plašče) za 15%; tkanine iz umetne svile za 35 odstotkov; tkanine iz prave svile za 20 odstotkov; bombažno konfekcijo za 20 odstotkov; volneno konfekcijo za 15 odstotkov; nogavice (vseh vrst) za 35 odstotkov, bombažno trikotažo in pozamentrijo (ženske in otroške majice, garniture za dojenčke ipd.) za 18 odstotkov; volneno trikotažo za 13 odstotkov; svilenko trikotažo za 15 odstotkov; bombažni sukanec za 20 odstotkov; velno za pletenje za 15 odstotkov.

Zaradi zagotovljenih suravin in ustvarjene proizvodnje je tekstilna industrija letos zadovoljila potrebe notranjega trga. Ker je bila cena tekstilnega blaga razmeroma visoka in je omejevala potrošnjo, bo ta Uredba vskladila odnose med proizvodnjo in potrošnjo. Trgovinska podjetja, zadruge in tekstilne prodeljalne proizvodnjalne podjetje so dolne na vsaki posamezni vrsti blaga označiti dosedanje in znižane cene ter jih na vidnem mestu izoblikati.

Ta pocenitev ni prišla slučajno ali pa morda z govorim namenom. Prišla je zato, ker so tovarne izdelale dovolj blaga za naše potrebe. Po drugi strani pa je to pocenitev brez dvoma pospešila tudi letošnja letina, ki je po zaporednih težkih, katastrofah letinah bila vendarle enkrat dobra. Prav to je narekovalo Izvršnemu svetu, da poceni tekstilno blago in zniža tekstilni industriji stopnje akumulacije, kar bo v doglednem času vsekakor vplivalo tudi na pocenitev prehranbenih artiklov.

Ljudska skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije

Tomo Brejc med svojimi volivci v Medvodah

V nedeljo, 8. novembra 1953 je mladina organizirala predvolilno zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 1500 ljudi. Tovariš Tomo Brejc se je zahvalil volivcem za zaupanje, ki so mu ga izkazali, ko so ga predlagali za svojega poslanca. V svojem govoru se je dotaknil tudi vprašanja Trsta. Poudaril je, da je naša država mnogo pridobila na ugledu, kajti njena iskrena želja, da ohrani mir, je očitna ne samo v besedah, ampak tudi v dejanskih. Pripomnil je, da so se jugoslovanski narodi vedno borili za pravčnost in da so tudi sedaj pripravljeni dati življenu za svoje pravice.

Nadalje je kandidat govoril o pomenu volitev. Volitve, ki so že za nami, in volitve, ki bodo 22. t.m., bodo dokazale, da so naši narodi, strnjeni v skupnosti in enotnosti, upravičeni zahtevati, kar je njihovega. Dotaknil se je tudi gospodarskih vprašanj. Dejal je, da bomo v naslednjih 10 letih dali za gospodarski razvoj 640 milijard dinarjev.

SZDL Goričke vabi k tekmovanju

Občinski odbor SZDL v Goričah je na svoji seji sklenil, da napove volilno tekmovanje vsem občinskim odborom Socialistične zveze v kranjskem okraju v treh točkah: katera organizacija SZDL bo najlepše okrasila volišča, katera volišča bodo najprej zaključila z volitvami in katero volišče bo doseglo največji odstotek udeležbe.

Okrjne takse in prometni davek

V uradnem listu LRS št. 36 z dne 22. oktobra 1953 je bil objavljen Odlok okraj. ljudskega odbora Kranj o uvedbi okrajnih takš in prometnega davka. Predpisi tega odloka veljajo že od 22. oktobra 1953.

Pobrane okrajne takse in prometni davek so proračunski dodelki okrajnega proračuna in občinskih proračunov in se smejo uporabiti samo za komunalne gradnje. Okrajne takse in prometni davek se ne morejo pobirati v primerih, ko je po veljavnih predpisih priznana oprostitev od takš ali prometnega davka.

Dokler ljudski odbori mestnih občin Kranj, Tržič in Škofja Loka ne izdajo svojih odlokov o lokalnih davčinah, velja odlok Okrajnega ljudskega odbora Kranj tudi za mestne občine.

Okrajne takse se plačujejo s posebnimi lokalnimi taksmi in znankami. Prometni davek pa se plačuje v gotovini. Dokler takse znamke ne bodo izkiane, se plačujejo okrajne takse v gotovini in sicer pri OLO ali pri občinskih ljudskih odborih, kjer se odda vloga, ali pa se lahko nakaže po položnici, rač. st. 624-3297-03, Okr.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Randidati na zborovanju

Na željo članov Socialistične zveze delovnega ljudstva je več poslanskih kandidatov za Republiški in Zvezni zbor nastopalo pred volivci v raznih krajih radovljiškega okraja. V torek zvečer je govoril v Boh-Bistrici poslanski kandidat za Zvezni zbor tovariš Franc Perovišek. V četrtek je na prošnjo Okrajnega odbora SZDL govorila v sindikalni dvorani tovarne »Veriga« v Lescah tovarišica Vida Tomšičeva. Razen kolektiva »Verige« so se predavanja udeležili tudi predstavniki Lesc in nekaterih okoliških krajev. Na pobudo temenskega odbora SZDL na Javorniku je bilo tam tudi večje predvolilno zborovanje, na katerega so povabili tovariša Fr. Perovišeka. Na terenu Ukova na Jesenicah je govoril tovariš Mirk Zlatnar, kandidat za Republiški zbor. Podobna zborovanja so bila tudi na Bledu in v Mojstrani, bodo pa še v Kranjski gori, Kropi in drugod.

Po volitvah - pred volitvami

Delavci pokazali največjo politično zavest

Ob rezultatih volitev v okrajne zbere proizvajalcev

Ko je bila prejšnja številka našega tednika že v tisku, so po Gorenjskem potekale volitve v okrajne zbere proizvajalcev. Zato takrat še nismo mogli priobčiti našega komentara o teh volitvah, pa tudi o izidu nismo mogli obvestiti svojih bralcev.

Volitve so torej za nami. Paturi če tem volitvam ne bi sledile tiste v republiške in zvezni zbor, se politično zanimanje po volitvah prejšnjega tedna ne bi poleglo, ker socialistični pač ni karadjordjevičeva preteklost s kampanjami demagoških obljub in predvolilnih razburjanj, ampak proces nenehnega gospodarskega, družbenega in političnega razvoja. K temu živemu, zavestnemu, socialističnemu zanimanju so v zadnjem mesecu dodali svojo mero še vrhovni oblastniki zahodnih sil s proslavo osoomkotobrsko odločitvijo in italijski imperializem s svojimi nespatmetnimi in krvavimi posegi po naših nacionalnih pravicah — in nam tako omogočili, da ob tej priliki vidimo, kako daleč se je že razvil naš nov nadnacionalni, resnično socialistični patriotizem.

V tej luči je možno in potrebno, da si ogledamo rezultate volitev in da se zamislimo nad političnim položajem, kakršen je na Gorenjskem. Udeležba na volitvah v okrajne zbere proizvajalcev je bila zadovoljiva, prav tako sam potek in ostalo. V radovljiškem okraju je bila udeležba 89-odstotna v industrijski skupini, v kmetijski okraju pa 86-odstotna. V kranjskem okraju sta ustrezniki stevilki 87% in 72%, v ljubljanskem okoliškem okraju pa je bila povprečna udeležba tudi 87%. Če upoštevamo upravičeno odstotne, je abstinenca

povsem neznačna, razen v nekaterih osamljenih primerih v kmetijski skupini in pri obrtnikih, ki kažejo, koliko je odvisno od dobrega dela političnih organizacij v dotednih krajih. Tako so se n. pr. obrtniki v Domžalah udeležili volitev prav maloštevilno, dočim so v Crnučah vsi odšli na volišče.

Spet so delavci pokazali največjo politično zavest. Zelo vzpodbudni so nekateri primeri t. i. radovljiškega okraja, ki za-

služijo, da jih navedemo. Ko-

lektiv elektropeči jeseniške železarne je v počastitev volitev v 24 urah opravil kar 6 sahtov,

kar je sicer težko dosegljivo. Na volišče so prišli tudi neki tovariši, katerih odstotnost bi bila prav razumljiva. Tovariš Jakob Mihejič in Viktor Klinar iz Jeseniških Rovt, ki sta že v letih, sta oba prišla voliti, čeprav prvi boluje že več mesecov, drugi pa ima nogo v mavcu. Božidar Volf se je iz Bohinjske Bistrike pripeljal voliti na Jesenice, pa je imel visoko temperaturo. Tovarišica Ivanka Jonke iz Hrušice je prišla na volišče z vodičem, ker ima poškodbo na očeh, itd.

Prva podrobnost, ki nas v

sestavu novoizvoljenih zborov

proizvajalcev neprijetno preseneča, je krivico, porazno mašnjo število žena. Ali si de-

lovne žene kranjskega okraja z vso svojo tekstilno, t. j. »žensko« industrijo res niso

zaslužile več kakor eno samo predstavnico v okrajnem orga-

nju ljudske oblasti?

Poklicni sestav novoizvoljenih teles je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Prav kritično sestav novoizvoljenih zborov je takle: V radovljiškem okraju je bilo izvoljenih 23 delavcev (med njimi 3 obratovodje), 6 direktorjev, 2 srednje kmete, 3 uslužbenci, 2 inženirja in tehniki in 2 obrtnika, (med kandidati je bilo 44 nameščencev, 43 delavcev in 3

Še enkrat o KZ Kranj

Dopolnilo k članku - KZ Kranj ena najmočnejših in „najboljših“ -

V članek »KZ Kranj, ena najmočnejših in „najboljših“«, ki je objavljen v 44. številki »Glasu Gorenjske« z dne 31. oktobra 1953, se je vrnila v rista nedostnosti, ki jih v naslednjem dopolnjujemo.

Sto in sto let je veljalo med ljudmi, da ima besedo samo tisti, ki je premožen. Takih načinov se niso znebili nekateri ljudje niti danes. Vendar je ravno zmogovita narodnoosvobodilna borba tudi tem nazrom in odnosom dokočno spodbudila osnove, na katerih so stali.

Gorjanc in Zabret sta zelo lep primer, kako jima je načratalo s kapitalističnim pričevanjem premoženje v časih stare Jugoslavije, kako jima je vzporedno rasel tudi politični vpliv. Spremljam lahko

njuno pot v časih nacionalizacije, ko sta začela izgubljati precejšen vpliv. Z delom v KZ Kranj skušata ponovno pridobi biti ugod med ljudmi, ker se ponovno lahko naslanjata na v času njunega upravljanja pridobljene milijone, ki pa so sicer zadružna last Kranjske zadruga je torej dala tema vse pogoste, da sta se družbeno rehabilitirala in obnovila svoj politični opliv, zlasti med kmeti. Na položaju glavnega računovodja in glavnega upravnika se lahko odlično rovari tako znotraj zadružništva, kakor tudi proti današnji družbeni ureditvi. Tako stojimo danes nenadoma pred problemom Gorjanc & Zabret.

Prejšnji članek sem napisal predvsem kot član upravnega odbora Okrajne zadružne zve-

ze in kot borec NOV. Prav bi bilo, da bi se v časopisu oglašili tudi drugi, ki poznajo Zabret in Gorjanca bolje kakor jaz. Poglejmo, kako je zemljiška knjiga zabeležila razvoj Gorjanca.

Pred prvo svetovno vojno so poznali današnjega Gorjanca ljudje kot Zvonarjevega Franceljna iz Čirči. Njegov dom je lahko redil dve glavi živine. Po očetu Janezu je podedoval 1912. tri njive. Tiste čase se je pečal še s prevozništvom, prekupevanjem s poljskimi pridelki (žito, fižol itd.), sčasoma pa je prešel na prekupevanje z lesom, tako da je lahko zemljiška knjiga že leta 1921. zabeležila nakup šestih parcel s hišo. To je vogal od Stare pošte do Prečne ulice, kar je prodal Jože Golob. Leta 1925 je kupil tri nove parcele s hišo od Franceta in Cirila Pezdiča. Leta 1938 je kupil od Frančiška Jagodic z Rupe 16 parcel, kjer je organiziral žago. Leta 1943 je nakupil še 4 parcele. Od leta 1929 do 1930 je gradil svoj hotel »Stara Posta«.

Prejšnji članek sem napisal predvsem kot član upravnega odbora Okrajne zadružne zveze in kot borec NOV. Prav bi bilo, da bi se v časopisu oglašili tudi drugi, ki poznajo Zabret in Gorjanca bolje kakor jaz. Poglejmo, kako je zemljiška knjiga zabeležila razvoj Gorjanca.

Pred prvo svetovno vojno so poznali današnjega Gorjanca ljudje kot Zvonarjevega Franceljna iz Čirči. Njegov dom je lahko redil dve glavi živine. Po očetu Janezu je podedoval 1912. tri njive. Tiste čase se je pečal še s prevozništvom, prekupevanjem s poljskimi pridelki (žito, fižol itd.), sčasoma pa je prešel na prekupevanje z lesom, tako da je lahko zemljiška knjiga že leta 1921. zabeležila nakup šestih parcel s hišo. To je vogal od Stare pošte do Prečne ulice, kar je prodal Jože Golob. Leta 1925 je kupil tri nove parcele s hišo od Franceta in Cirila Pezdiča. Leta 1938 je kupil od Frančiška Jagodic z Rupe 16 parcel, kjer je organiziral žago. Leta 1943 je nakupil še 4 parcele. Od leta 1929 do 1930 je gradil svoj hotel »Stara Posta«.

Prejšnji članek sem napisal predvsem kot član upravnega odbora Okrajne zadružne zveze in kot borec NOV. Prav bi bilo, da bi se v časopisu oglašili tudi drugi, ki poznajo Zabret in Gorjanca bolje kakor jaz. Poglejmo, kako je zemljiška knjiga zabeležila razvoj Gorjanca.

Zdaj vprašujem iste zadružnike, čigav je bil ta denar, ki si ga je kopičil iz leta v leto? Odgovor je že v tem, da je bil Gorjanc trgovec s kmečkimi pridelki, kasneje pa trgovec z lesom. Denar se je stekal v Gorjančev žep iz kmečkih gozdov in njiv, če pa je dobro prodal, tudi iz mnogih žepov delavcev. Vsakemu izmed nas je povsem jasno, da Gorjanc s svojimi rokami vsega tega premoženja ni mogel zasluziti. On si je vse to posredno pridobil, ker je znal obratičati dinar in nič drugače!

In skupaj z denarjem je rasel Gorjančev ugled, postal je tudi političen človek, pri katere so se ustavljali Brodar, Umnik, Škrbec in celo ljubljanski škof. Verjetno se pri Zvonarjevu Franceljnu ne bi ustavil, dokler je bil prevoznik, ker bi se moral potem takem današnji škof Novk ustaviti tudi pri Jurjevem Franceljnu, ki tudi ni slab prevoznik. In klérikalni politični funkcionarji, ki sem jih zgoraj navedel, Gorjanču niso nagaljali ali škodovali pri njegovem gospodarskem razcvetu.

Ali je Gorjanc drugačnega mišljenja, kot je bil včasih? Ali si je to vprašanje zastavil upravni odbor KZ Kranj, ali pa je to upravnemu odboru všeeno? Ali tudi upravni odbor trdi kot nekateri nezadružniki, da politike v zadružnah, s tem niso začovoljni.

Jasno je seveda, da tovornega prometa ni zanemarjati, vendar pa potnikom še nihče ni pojasnil, zakaj mora prav potniški vlak opravljati ranžiranje. Zakaj ni uveden reden tovorni vlak? Če pa zanj ni lokomotive, ali ne bi ranžirna lokomotiva s kranjske železniške postaje opravila vsaj razvrščanje vagonov v Nakicu?

Če tudi to ni mogoče, potem pa naj bo v voznom recu jasno povedano, da gre za poltovorni vlak, ki odhaja iz Kranja s tolško in tolško zamujo in pride v Tržič — kadar pač pride!

J. Ž.

POPRAVEK

V 39. številki »Glasu Gorenjske« se je uredništvo med poročili z zasedanja OLO v Radovljici vrnila neljubu pomota, da je kolektiv jeseniške železarne oškodoval skupnost vsak mesec za 57 milijonov dinarjev. Ker je številka po pojasnilu Zbora proizvajalcev OLO Radovljica napačna in neutemeljena, s tem neljubo pomoto popravljamo.

Naši kandidati

VINKO HAFNER kandidira v Republiški zbor. Kranjsani in Stražani so izbrali svojega rojaka, sedanjega predsednika LOMO Kranj, da jih bo zastopal kot ljudski poslanec v Republiškem zboru. Tovariš Vinko Hafner je že pred vojno sedeževal v sindikalnem gibanju kot član Splošne strokovne zveze. Zaradi svojega slednjega naprednjega preprčanja je bil sprejet v SKOJ in nato v Komunistično partijo.

V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil takoj ob prihodu okupatorja. Bil je politični komisar Gorenjske grupe odredov in pozneje komesar 17. divizije. Zaradi izrednih sposobnosti je dobil čin majorja in številna odlikovanja. Po osvoboditvi je bil predsednik OLO Kranj in sekretar OK KPS, nato pa štiri leta pomočnik predsednika Svetega za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti LRS v Ljubljani. Bil je poslanec republiške Ljudske skupščine drugega sklica.

IVAN BERTONCELJ se je rodil 5. januarja 1908 v malo obrtniški družini v Zg. Dobravi pri Kropi.

Politično se je začel udejstvovati v naprednem delavskem gibanju leta 1931 in to s tov. Stanetom Zagarem, takratnim učiteljem na Dobravi pri Kropi. V maju 1936 je postal član KP. V prvih dneh ekupacije je takoj začel delati pri organizacijskih in političnih pripravah za NOB. Bil je član Vojnega komiteja, katerega je vodil tov. Jože Gregorčič. 27. junija 1941 je vstopil med partizane in že avgusta je bil imenovan za politkomisarja Cankarjevega bataljona. Udeležil se je vseh borb in 1942. I. tudi bojev v Dražgošah.

Sedaj je član sekretariata OK ZKS Radovljica, predsednik OO ZB NOV Radovljica. Kandidira v Republiški zbor.

FRANC ZORE, rojen 23. X. 1920 v Češnjicah, je kmečkega porekla. Bil je kmetijski delavec. Pred vojno zaradi mladoletnosti politično ni bil opredelen. NOV se je pridružil 1943. leta. Izkazal se je kot dober borec. Po vojni je bil sekretar mestnega komiteja komunistične partije. Svoje naloge je vestno izvrševal. Sedaj je direktor »Živilske industrije« v Kamniku in kandidira v Republiški zbor Ljudske skupščine.

Tov. Zore je odlikovan z Ordenom za hrabrost, z Ordenom za zasluge za narod III. stopnje in z odlikovanjem bratstva in edinstva II. stopnje.

Okraini takse

(Nadaljevanje s 1. strani) daljšanja obratovalnega časa v gostinskih obratih.

Okraini prometni davek se plačuje: 1. na potrošnjo alkoholnih pić vseh vrst v gostinskih podjetjih in obratih od prodajne cene 5% (ta davek se plačuje mesečno po obračunu, ki so ga dolžni zavezanci predložiti upravi za dohodek do 15. v mesecu za pretekli mesec); 2. od vstopnic za kinematografske in artistične predstave in veselice od prodajne cene vstopnic 5% in 3. od nakupa in prodaje nepremičnin od stopnje, predpisanih z uredbo tarifi promet. davka 10%.

Kako naj rešimo lesno industrijo

Prav bi bilo, da o tem pove svoje mnenje čimveč ljudi

že letošnjo spomlad je bila lesna industrija zaradi pomanjkanja surovin resno ogrožena, vendar se je z uredbo o ustaštvu obratovanja samic situacija resila v toliko, da so lesno predelovalni obrati vse leto obratovali brez bistvenih zahtev v svoji proizvodnji. Kljub temu pa s tem stvar se ni rešena, ker je ta ukrep pravzaprav še začetek v uredivosti stanja naše lesne industrije.

Po predvidenem načrtu sečnje za državne in privatne gozdove v letu 1954 bo odpadno celotno lesne množine le 33.000 m³ hladovine iglavcev za žago. Če k temu prištejemo prehodne zaloge, ki bodo pred 30 leti, ko so se postavljali prvi polnojarmeniki. Taleta stanja ne bi našli v nobeni deželi, ker skoraj povsed je lesna industrija koncentrirana in moderno preurejena na predelavo, posebno tam, kjer imajo domačo surovino. Torej naša situacija krči po rešitvi, kajti še je čas, da obvarujemo našo mlado razvijajočo se lesno industrijo pred polomom. Seveda pa brez korenitih administrativnih ukrepov tega ne bomo dosegli.

Nujno je, da se vse male žagarske obrate ukinete, da se čim bolj omeji izvoz rezanega lesa in da se podjetjem, katerim je žagarska industrija je posredno dejavnost konjunkturne značaja, obrate zapre. Le na ta način bi matična lesna industrija zopet dobila svojo perspektivo in bi lahko še naprej razvijala v teminalno proizvodnjo.

Seveda pa s takimi računi ne smemo iti v prihodnje leto, ker na dovoz iz drugih okrajev ali celo republik ne smemo računati, še manj pa na to, da bi se sečni plani izigravali in nedovoljeno prekoračevali. Torej se je le treba trenutno lotiti krščev žagarskih kapacetov. Če stvar prepustimo toku dogodkov, se kaj lahko zgodi, da si bodo primitivni žagarski obrati zastigrali surovine, dobro pa lesna industrija, ki v ta namen obstoji, morala prekriti delo.

Rešiti se mora vprašanje žagarskega vedenja pri kmetijskih zadružnah, kajti nekateri se bavijo v glavnem le še s trgovanjem z lesom, dobre pa je to, da so omejili razvoj, kar se je to sedaj, pa ne smemo pričakovati izboljšanja stanja, padca cen, načinka na 40.000 kub. m hladovine letno. Seveda bi to dalo le s tem, da so omejili proizvodnjo in prodajo rezanega lesa in da so razvila lastno

Mnogo bo še dela

Bodoče naloge škofjeloške občine

Zdi se mi napačno mnenje center, poslopje sedeža LOMO, goceni deli za hladilne naprave. Kmetje dolgujejo skoraj dva milijona za davke, zato pa špekulačijo s cenami krompirja tako, da ga uvažamo s Štajerskega, kar je nesmisel v — bi rekel — oziroma domovini krompirja. Nujno bo misliti na reorganizacijo trgovske mreže, ki bo z večjo konkurenco pristilla posamezne poslovodje k prizadevnemšemu in odgovornejšemu delu. Tako, so pa zaloge sila skromne, cene so teprimerno višje kot v Ljubljani, tako da se Ločanom izplača nakupovati v Ljubljani, saj klub vognini še nekaj prihranijo. Posamezne poslovodnike niso sledile spremembam v cenah in neredko se gospodinje jezijo, da morajo spominjati prodajalce o teh spremembah. Morda bi kazalo sestaviti 5 člansko komisijo, ki bo rešila situacijo v zadovoljstvo vseh potrošnikov.

A. Č.

Vida Tomšič v Kranju

V sredo, 11. novembra je bil v kranjski »Iskri« veliko predvolilno zborovanje delovnih kolektivov »Iskre« in »Plaške«, na katerem je govoril organizacijski sekretar Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije tovarišica Vida Tomšičeva. V svojem govoru, ki so ga prisotni poslušali z velikim zanimanjem, je obravnavala pomen minulih in prihodnjih volitev, tržaško vprašanje in se posebej ustavila na položaju naših delovnih žen. Poučila je vlogo žene v revolucioni in socialistični građtvu. Dejala je, da se morata politična in gospodarska enakopravnost naše žene dopolniti z resnično, dejansko enakopravnostjo na Trati, kjer se razvija pomemben industrijski

rokopitni nazorji nasprotujejo napredku žena in opozorila, da je ravno delavski razred potencial, da se bori proti sovražnim demagoškim geslom, način žena le varuje dom in ždi med širimi stenami.

Železobetonski most

Gradbeno podjetje »Slovenija ceste« gradi preko Nevljice 80 tonski most železobetonske konstrukcije. Ta objekt bo važen za promet Ljubljana — Gornji grad. Najtežja dela pri izdelavi temeljev in nosilev so končana. Podjetje je klub mechanizaciji dela moralno premagovalo velike ovire. Zaradi načega dviga Nevljice in velike množine talne vode so morali temelje betonirati pod vodo.

Druga premiera v Prešernovem gledališču

V zaključnem prizoru igre vana, poštost nagrajena, čisto v skladju z življensko resnico v temeljnih stanovanjskih kasarn.

Tudi tako naivno in skonstruirano odrsko dogajanje biše ne bilo razlog za anatemiziranje avtorja, če bi le-ta znal snot pregneti s šegavini duhovitosti in zabavnimi intermezzi, če bi nam jo predstavil kot malo ironično in rahlo moderno vremensko pravljico za odrasle. Vendar obdelava te snovi ne izpričuje več jega mojstra, kot njen izbor.

Igre »Sesto nadstropje« ne edlikuje ljudska preprostost, temveč naivna preproščina, prečesto začinjena z banalnostjo. Ubogi maček Kiki mora pasti s šestega nadstropja zato, da ga lepi student lahko poroževalno pobere s tlača in dobi s tem priliko, da se čim bolj impresivno predstavi pohabljeni lepotični, obdan z aureolo nestratenega v plemenitega viteza, ki ji pri priči zlomi srce. Vendar nas avtor hkrati v epizodi z lahkoživo sostanvalko zelo substično opozori, da se nikar ne zanašajmo na fanta, ki se vrhu vsega še zaplete v romantično ljubavno pustolovščino s skrivnostno domo v sivem. Razočaranja pohabljenka bi v svojem obupu nesrečno končala, če ne bi imel dobrusni avtor v rezervi še drugega fanta, tokrat sicer grdega, ampak pridnega, poštenega, stedljivega in zanesljivega fanta, ki že dolgo skriva združuje in obožuje prelepog Edviga.

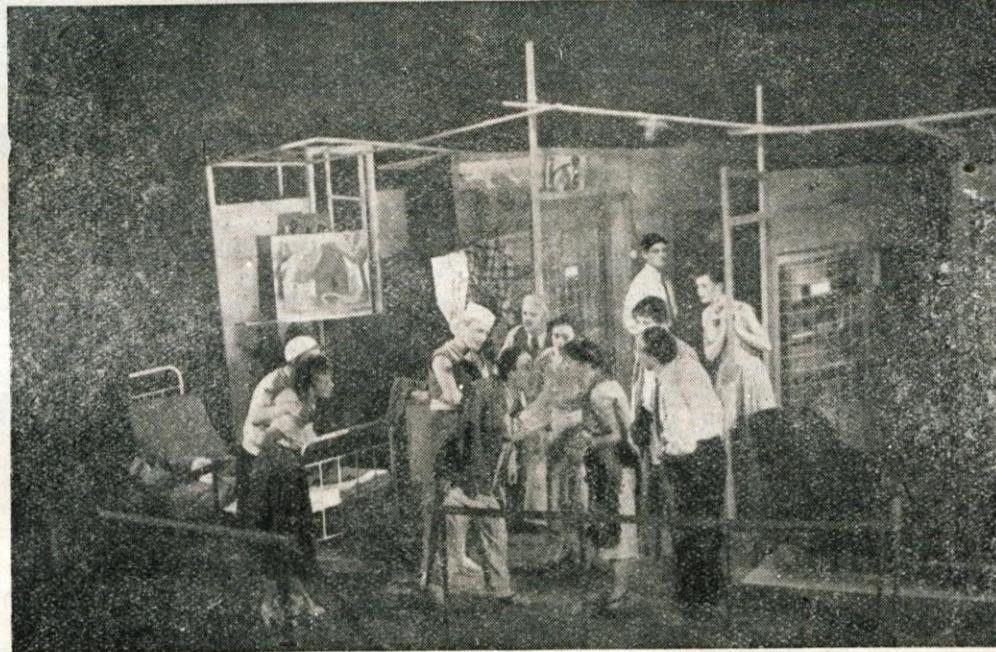
Vse se srečno izteče. Zapeljivec zapuščen in osramoden edide, Jovo odnese srečno nevesto k poroki. Zloba je kazno-

prosti gledalec res ne zna analizirati šibkosti igre, toda podzavestno občuti vso njeni neživljensko skonstruirano in zlagano in odhaja iz gledališča nezadovoljen. Število premier podeželskega gledališča je majhno, razmaki med posameznimi uprizoritvami zaradi enotnega delovnega sistema precejšnji in zato ne uspešne premiere bolj občuten in bolj nevaren, kot v velikem teatru.

Odrskemu uspehu ali neuspešnu botruje zmeraj več članičev: izbor dramskega dela, režija in igra. Slabokrvno

Po domače bi se temu reklo: kadar je vloga napisana, igralcu na kožo, uspe, če na — resignira in odpove; zateče se pod plašč burkastih figur in improvizacijske komedije ali pa na odru samo statira.

Mlademu igralskemu ansamblu je sicer še zmeraj najbolj potreben režiser, ki je v prvih vrstih pedagog, vendar se igralci v svojem oblikovanju odrskih likov ne bi smeli tako izključno prepustiti — iz komodnosti ali zaradi prešibke vere vase — napotkom režisera. Prav v takih dvomljivih, nekje ob robu igralčevega »fa-

Prizor iz »Sestega nadstropja«

Osoba in značaj so odtisnjeni z močno obrabljenih klišejev, dialog je reven in načičkan s kopico zdavnaj pozabiljenih domislekov in študentovskih dovrst. Situacijska komika z obvezno žensko vojno, venomer se ponavljajočim prisluškovanjem, ekspresno se menjajočimi ženini itd. je nedvomno vzor preproščine. Redko bi naletel na banalnejšo situacijo, kot je v predzadnjem prizoru te igre, ko tast in zet razpravljalata o bodočih vnučkih in vsaj za enega mladi soprog zanesljivo janči. Dovtip o dojenčku, ki že globin in se je batil, da postane zamorec, bi pred sehnernim sodiščem stal kot olajševalna okoliščina.

Nekoč sem zapisal, da dramaturg ni nikoli v večji zadrugi, kot takrat, ko naj izbere za svoje gledališče igro, od katere terjam edino le dve ur oddih in vedrega razvedrila zdravega smeha. V sveznovi in domači književnosti je zdrav, sproščajoč smeh, ki mu primešana grenka kaplja satire ali žolčnega sarkazma, dokaj redki gost. Zato pa imamo, zlasti v prevodni literaturi, obilno poplavlo plažastega ponaredka, kiča, ki se ga mora vodstvo majhnega gledališča še posebno skrbno izogniti. Okus preprostega občinstva je v bistvu zdrav. Pre-

dramsko delo more do neke mère popraviti studiozna, iz-najdljiva režija, ki skuša zbrisati šibkosti dela in z drugačno osvetljavo dosegči sklad-peramenta, ki imajo vsaj nekaj, včasih komaj opaznih sorodnosti s predstavljanim il-

kom. Igralec mora znati poiskati stične točke obeh, sicer različnih karakterjev in dodatki odrski figuri iz svojega to, za

kar jo je pisatelj prikrajšal: notranjo dinamiko in potenco osebnosti. Zato pa mora biti igralec sam osebnost in mora to osebnost nenehoma potencialno dvigati in — če ralim — izgrajevati. V tem naporu pa bo v največji meri navezan le sam na sebe.

B.

Djurđica Fleretova je režiralna v Kranju tokrat prvič Nov ambient, nova, zahtevnejša publike, vrsta psiholoških faktorjev, ki so vplivali, da se ansambel in režiser nista našla, bojanec pred krepkimi dramaturškim posegom so nedvomno razlogi, da Fleretova ni dosegla tega, kar bi se izkušenemu, rutiniranemu režiserju vsaj delno posrečilo. Zato bi bila že po tej premieri kakršna koli sodba o režiserški kvalitetah Fleretove preurjenja.

Bolj kot trenutni neuspeh tega ali onega v eni vlogi, je zaskrbljivo drugo, pri nekaterih kar sporadično se ponavljajoče dejstvo: danes v ostro karakteriziranem, plastičnem liku in pod roko močnega režisera lep, zavidljiv uspeh, jutri

v bledi odrski figuri padec pod povprečje, nesmotorno tipanje.

Povedal ti bom pravljico . . .

Dve zgodbi o lahkomiselnih ljudeh

Ilegalno prekoračila jugoslovansko-avstrijsko mejo in prislošila v — jezuitsko kasarno.

Jezuitska kasarna v Celovcu je zbirna baza za emigrante vseh barv in tipov. Hkrati je kasarna tudi rezervoar de洛ne sile za okoliške kmete. Kmet plača pri tažničnih oblasteh toliko in toliko šilingov »vstopnine« in potem lahko po milij volji med priporočni izbiha hlape za svojo kmetijo. In vsak, ki ga izbere, je lahko dela, da je sploh dobil delo!

Tu sta brata Gartnerja preživelih prvih 15 dni. V tem času so ju hoteli prepričati, naj vstopita v francosko »Tujško legijo« in odideta v Indokino. Po 15 dneh so ju izpustili. Začela sta iskati delo.

Dela pa nista našla. Zato sta se oglašila pri Wanderbergu in spravila moža v zelo neprijeten položaj, ker je bil tudi sam brez dela. Moral je priznati, da pač ni dela niti pa ni ostalo drugega kot oditi po najboljši poti v Celovec na jugoslovanski Urad za zvezno za-

prosi za vrnitev v domovino. Podobno se je zgodilo tudi Vjekoslavu Jerkiću in Marijanu Kokalju iz Stražišča. Udeleženci partizanskega srečanja v Mežici se gotovo spominjajo dveh študentov, ki sta pri Celovcu skočila z vlaka. To sta bila Jerković in Kokalj, ki sta odšla »studirat k stricu v Nemčijo.«

Jerković je imel strica v Nemčiji. V pismih, ki jih je ta stric pošiljal Jerkovičevi družini, je stal, da ima avto in

krasno stanovanje in vse, kar si želi in da naj vendar fant pride k njemu študirat itd.

Zato je Jerković sklenil, da pogrne v Nemčijo, za spremjevalca pa si je izbral Kokalja.

V Avstriji jima jezuitska kasarna seveda ni ušla. Prav tako kot Gartnerjeva so tudi Jerkovića in Kokalja vabili v »Tujško legijo.« »Tujška legija« je pač edini zajamčeni za-

služek, ki ga lahko nudijo emigrantom. Toda Jerković in Kokalj sta se raje zaposlila pri nekem kmetu, zbrala malo denarja za železniško vozovnico

S-ik

do avstrijsko-nemške meje in

pobegnila v Nemčijo. Tam so ju zaprlj, dokler ju ni »rešili« stric. To pa je bilo tudi vse,

kar je stric za njiju storil. Izkazalo se je namreč, da stric nima niti limuzine niti stanovanja. Sicer je imel majhno sobico, ki pa je bila komaj za njega dovolj velika, namesto krasne limuzine pa je imel stare tovorno škatlo, s katere je prevažal drva in premog, ker je bil to njegov poklic.

Namesto na fakulteto sta moralra Jerković in Kokalj na delo v rudnik, stanovala pa sta v rudniških barakah. Ker ju je stric plašil, naj nikar ne hodita nazaj v domovino — kajti na to idejo sta prišla takoj, ko sta videla, kako stric v resnicu živi, — sta dolgo oklevala in

poskušala z vsemi silami izboljšati položaj. Res sta našla novo zaposlitev v neki tovarni, toda gromiti položaj se je samo poslabšal. Na študij nista mogla niti pomisliti. Zato sta kljub stričevim ugovorom odšla na jugoslovanski konzulat in zaprosila za vrnitev v domovino.

Vrnili pa se jih je še mnogo več. Toda to so najtipičnejši primeri, ki jasno kažejo, kako zelo se maščuje lahkomiselnost.

S-ik

Občni zbor DPD »Solidarnost« v Kamniku

Na občnem zboru kamniške Mestne godbe je zdaj začela z živahnjo akcijo za vzgojo godbeniškega naraščaja. Pevski sekciji bo dala potrebne prostore gimnazija.

Za vzgojo domače igralske družine in občinstva bodo zelo dobrodošla govorjanja ljubljanske drame ter mestnega gledališča iz Kranja in Celja, ki so predvidena za to sezono.

V letošnjem letu bo treba oskrbeti kulise vsaj za najnujnejše potrebe. Vso skrb pa bo treba posvetiti pevski sekciji, saj je žalostno, da »Solidarnost« danes ne more nastopati s svojimi pcvci, medtem ko je bila še leta 1949 tako kvalitetna, da je na tekmovaljanju dosegla prvo mesto.

Na zboru so sprejeli še več dobrodružnih predlogov, nato pa se bili volitve novega upravnega odbora. Občni zbor je pokazal, da so v Kamniku danii vsi pogoji za zdrav razvoj prosvetnega življenja.

KULTURNE NOVICE

Kranj

V soboto zvečer je bila v zgornji dvorani Sindikalnega doma v Kranju otvorjena in krstna predstava, Maruškova »Dežela Lenuharija« v režiji člena Prešernovega gledališča Janeza Eržena. S to premiero, ki so obiskali predstavniki oblasti in množičnih organizacij ter številnih kulturnih in javnih delavcev, je Mladinsko gledališče v Kranju pričelo s svojim delom, ki bo mladini nudilo dovolj zdravega razvedrila.

Mladinsko gledališče bo še v tej sezoni pripravilo publiku šest premier.

Domžale

Kulturni dom v Domžalah nikakor ne ustreza potrebam kraja, zato so na zadnji seji Svobode sklenili, da bodo pristopili k gradnji novega kulturnega doma. V ta namen je društvo prejelo od kulturnega odseka OLO Ljubljana-okočica dovolj zdravega razvedrila. Mladinsko gledališče bo še v tej sezoni pripravilo publiku šest premier.

GORENJSKI PIONIR

DRAGI MOJI!

Pravzaprav me je hudo sram.

Vsek dan se oglašate, vse pol-

no pisete se je že nabralo za-

me v urednih predstavah, —

jaz pa se ne oglasim in se ne

glasim, že cela vrsta novih

dopisnikov se je oglasila v tem

času, ko me ni bilo na spre-

gled. Zlasti sem vesel tistih, ki

so se letos prvič oglasili v »Go-

renjskem pionirju«, kakor so

Vladko Čebula, Friderik Vauč, Breda Krivčeva in Peter Čop.

Toda kakorkoli sem vesel, pri Petru me vendarle obdaja

občutek, da tisto z gorskim re-

ševalcem ne bo čisto držalo.

Rešiti 10.000 človeških življenj

niso mačkine solze. To je mno-

go več! In tudi enciana prav

zagotovo ni na vrhu Triglava.

To pač najbolje ve

Vaš Kosobrin

LEP SPREHOD

Bilo je konec šolskega leta. Uspeh mojega celoletnega le-

narjenja sta bila dva opomina.

Oče se je jezikl, toda kar sem

bil polonil, se ni več dalo

popraviti. Moral sem se pač

učiti. Saj veste, kako je — v

prostem času pa jo človek le

rad potegne v naravo. Tako je

bilo tudi tistega dne.

Sonce je stalо skoraj v zetu.

Vreme je bilo sijajno, skoraj brez oblakova. Strme pečine Kočne in Grintovca so bile kakor zlate. Le okoli strme

ga vrha Storžiča se je vlekla megla kakor tenčica.

Krenil sem po kolovozu in

zavil v gozd. Tuk pred prvimi

drevesi sem splašil jato pre-

pelje, ki so preplašeno čivko-

jo zletele v bližnjo koruzo.

Visoko pod sinjim nebom je

krežila ujeda. Na travniku se

je najbržje premaknila miš Kar-

ka, ki je strmolagila in se čez

nečak tretutkov Že dvignula

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Iz Radovljice

Novoizvoljeni odborniki zboru protivjavljajo OLO Radovljica bodo imeli v nedeljo že prvo sejo, na kateri bodo uredili svoja organizacijska vprašanja in izvolili nekatere komisije. Prav tako bo ta dan tudi skupna seja ob teh zborov, na kateri pa bodo poleg organizacijskih vprašanj OLO, včetve tržne, finančne in proračunsko-administrativno inšpekcijsko, razpravljal tudi o izvedbi uredbe o zemljiškem katastru in nekaterih drugih vprašanjih.

Z Jesenic

Po pripravah sodeč, bodo letosno proslave 10. letnice ustavnovitve nove Jugoslavije v radovljiskem okraju posebno slovesne. Poleg akademij in raznih proslav, ki jih bodo imeli po vseh krajinah okraja, bodo imeli ponekod še vrsto drugih prireditv. Tako bodo za 29. novembra v Radovljici otvorili novo kino-dvorano, ki bo med najlepšimi v Sloveniji. Na Bl. Dobravi bodo odkrili spomenik 34 padlim borcem, talem v žrtvam fašističnega terorja, na Javorinu in Korški Beli pa spominsko ploščo padlim mlaďancem SKOJ-ecem. Jeseniško mestno gledališče pa bo s premiero Kreftovih »Krajinski komedijantov« otvorilo letošnjo gledališko sezono.

Iz Moravč

V občini Moravče so se od 3. do 17. oktobra 1953 poročili: Urnikar Valentin in Pavla Brčar, oba iz Zaloge; Janez Gabršek iz Mužge in Ivana Končar, Mošenik; Anton Urbanija, Šerpuš in Ivana Per, Podbrdo; Jožef Cerar, Stegne in Ivana Lajevic, Viševk 23; Ludvik Cerar, Viševk 23, in

S sodišča

J. M. iz Stražišča pri Kranju je dne 12. maja 1953 okoli 10. ure dopoldne s pomočjo odpirača odpril zaklenjena vratna stanovanju dekleta, ki ga je poznal. Dekle je bilo takrat v sobi in je v strahu zakričalo. Nasilnež se je tudi ustrašil in se umaknil. Za ta neupravičen vdor v stanovanje se je moral zagovarjati pred sodiščem. Na vse načine se je izmikal, da je mislil priti k dekletu le v vas, česar mu sodišče ni verjelo. Ob vseh takratnih okoliščinah je bil preprisan, da dekleta ni doma in pred sabo je imel vse druge cilje, kakor je vasovanje. Sodišče ga je za ta neupravičeni vdor v stanovanje obsođeno na mesec dni zapora.

Jože Sajovic iz Suhe pri Kranju je po poklicu trgovski pomočnik. Že v juniju t.l. se je moral pred Okrajnim sodiščem v Radovljici zagovarjati zaradi različnih kaznivih dejanj, katere je napravil kot poslovodja neke zadruge v Bohinjskem kotu. Obsojen je bil na 2 leti zapora. Po končani preiskavi zaradi teh kaznivih

Kmetijski svetovalec

Nitromoncal (apneni amonijev soliter) ali kalkamonsal Peter je duščljato umetno gnojilo, ki vsebuje 20–21% dušika. Fizioloko je gnojilo kislo in pri uporabi moramo biti previdni, ker zviša kislost zemljišča zlasti na tleh, kjer primanjkuje apna.

Dušik je v amonijačni obliku, zato deluje počasneje in trajneje kakor čilski soliter. Zlepila kislina iz amonijevega sulfata aktivizira razne rudinske snovi, ki na ta način postanejo dostopne za prehrano rastlin.

Za 1 ha ga rabimo 150–250 kilogramov. Trosimo ga pred setvijo ali nekoliko kasneje. Poleg kalijevih soli se pripomore za gnojenje krompirja.

Letošnje leto so kmetje naredili velike napake pri njegovi uporabi. Niso vedeli, da je to duščljato umetno gnojilo, ter so ga uporabljali za gnojenje pšenice. Zaradi obilnega dežja in dušika je pšenica bujno rasla in potem precej polegla.

Ing. M. S.

Mahela Cerar, Dvorje 9; Stanislav Cerar, Javoršica in Ivana Jamšek, Dole 23; Ciril Lunder, Češnjice in Danica Perko, Žvirče.

V mesecu oktobru so se rodiли: Marta in Magdalena Mrčun v Podbrdu in Pavla Matlin v Straži.

Iz Domžal

Na pobudo domžalske »Svobode« sta se začela na gimnaziji dva jezikovna tečaj. V tečaju, ki ga bo vodila tovarniška Vera Božar, se je prijavilo okoli 40 tečajnikov, v angleškega pa, ki ga bo vodila tovarniška Antonija Senčica, se je prijavilo doslej 25 slušateljev. Za oba tečaja je v vrstah našega delavstva precej zanimanja.

*

Svoboda iz Domžal bo za svoje igralce v kratkem organizirala tečaj za šminkanje. Doslej so bili igralci več ali manj navezani na stalnega maskerja, doslej pa si bo lahko vsak igralec izobiloval svojo masko po osnutkih režiserja ali pa po lastni zamisli.

Iz Tržiča

Pretekli petek (30. oktobra) je v tržiški predstavnici zasedal delavski svet, ki je razpravljal o gospodarskih problemih v podjetju, o tarifni politiki, stanju surovin in o tričetrtletnem obračunu. Po tem obračunu je kollektiv izpolnil svoj proizvodni plan za tričetrtletje, po vrednosti in količini s 85 odstotki in s tem ustvaril 10% naskoka v letnem planu. S tem, da je kollektiv dosegel dobre finančne rezultate, je ustvaril tudi viške sklada plač, ki jih je pretekli teden razdelil v višini 70 odstotkov mesečnih prejemkov.

Ker sedanji tarifni pravilnik v tržiški predstavnici ne ustreza vsem predpisom, je DS imenoval novo razširjeno tarifno komisijo, da bo pripravila nov pravilnik.

*

V bombažni predstavnici v Tržiču so osnovali tekstilno javniško šolo, v katero so sprejeli 32 učencev, med katerimi je 28 deklet. Vajenci se boco vzgajali v tkalski in predstavništveni stroki tri leta.

Na področju kranjskega okraja, predvsem v Tržiču in Škofiji Loki so pretekli teden mnogo razpravljali o decentralizaciji socialnega zavarovanja. Tako so imeli v Tržiču po vseh kolektivih množične sindikalne sestanke, na katerih so zavarovanci volili deležate, leti pa so v nedeljo izbrali svojo podružnico — skupščino oljarnega zavoda za socialno zavarovanje. Tudi v Šk. Loki že razpravljajo o decentralizaciji socialnega zavarovanja, kjer pa bodo izvolili svojo podružnico v začetku meseca decembra.

Iz Kamnika

Mestna komunalna ustanova v Kamniku je po daljših pripravah uredila mestni kamnolom v neposredni bližini mesta.

Obnovili so drobilec s kapaciteto 25 m³ v osmih urah. V kamnolomu je sedaj zaposlenih šest delavcev, ki bodo še pred nastopom zime nadrobili dovolj kamenja za nastipanje. Občinska in vaška pota že posipišo in tako bo hkrateno tudi veliki želji in zahtevi volivcev, predvsem tistim iz področja Mekinj, Perovega in Duplice.

*

Tudi na gradilišču tovarne usnja je zelo živahnno. Kotlarja je izgotovljena, sedaj ve-

dejanj je bil izpuščen iz prisega na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na glavnem obravnavi se je Sajovic izgovarjal, da ni mislil trgovino Branko Krsmanović ogoljufati, pač pa je vzel blago zato, da bi ga razprodal, pri tem nekaj zaslužil, blago pa v trgovini pozneje plačal. Sodišče njegovemu zagovoru ni verjelo, saj že prodajna cena, po kateri je prodajal blago, ni kazala namena plačati nakupljenega blaga. Za vse storjenja dejanja, za katera se je zagovarjal že pred Okrajnim sodiščem v Radovljici, in za to goljufijo z blagom je bil obsojen na 3 leta zapora.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na glavnem obravnavi se je Sajovic izgovarjal, da ni mislil trgovino Branko Krsmanović ogoljufati, pač pa je vzel blago zato, da bi ga razprodal, pri tem nekaj zaslužil, blago pa v trgovini pozneje plačal. Sodišče njegovemu zagovoru ni verjelo, saj že prodajna cena, po kateri je prodajal blago, ni kazala namena plačati nakupljenega blaga. Za vse storjenja dejanja, za katera se je zagovarjal že pred Okrajnim sodiščem v Radovljici, in za to goljufijo z blagom je bil obsojen na 3 leta zapora.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prostosti čakal tranje zadeve v Kranju, ga arretirali in mu preprečili nadaljnjo prodajo.

Na sled organi tajništva za poran in je na prost

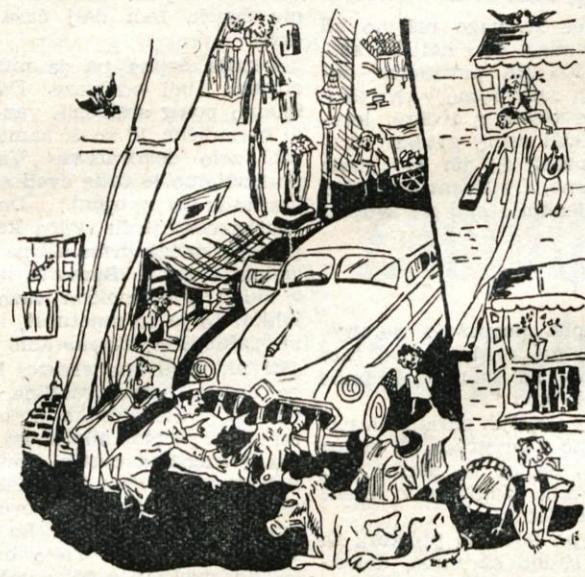
GLAS GORENJSKE

K ŠTEV. 46

Priloga za poduk in razvedrilo

14. XI. 1953

IZ INDIJE —

Dovolj je že bilo govora o ljudeh, čeprav o posameznikih še nisem napisal besede. To pot pa ne.

Najmanj čislana žival v Indiji je pes. Kdo ve, s čim si je zaslužil to sramot. Je nečista žival, prav tako kakor parij haridžan, človek, ki pripada najnižji kasti. Če pes pogine in truplo obleži nekje na ulici, se ga pometač-haridžan ne bo niti dotaknil. Le na najnižjega iz najnižje kaste šuder sme pasti sramotna dolžnost, da ga odstrani. Samo najnižji med najnižjimi je enak psu. Kolega sta si — povsod zaničevana, povsod pehana. Če se pes ali haridžan dotakneta pravoverenega hindusa, se bo tudi on omazeval in edino sveta voda iz kakve svete reke ali vodnjaka ga bo oprala te sramote.

Najrazširjenejše indijsko vernošč, hinduizem, vsebuje nauk

Niso torej samo ljudje razdeljeni v kaste, tudi živali so. Pes je najnižja žival. V njem delajo pokoro najhujši brezverci in hudo delci — v psih, kačah, haridžanah, šudrah. Ne motijo se Indijci, ko pravijo, da je pekel že na zmeli.

Pa obstojijo tudi živali-odličniki: pavi, opice, podgane, pagajci in krave.

Krava je najsvetjejsa žival. Skoraj nedotakljiva je. Preden

ZANIMIVOSTI

AVTOMOBIL NA EIFFELOVEM STOLPU

Francozi trdijo, da je v Parizu edini kraj, kjer ni avtomobilske gneče, samo še Eiffelov stolp. Toda pretekli teden je tudi ta izgubil svojo »neomadevanost«. S posebnim dvigalom so dvignili avtomobil v prvo nadstropje stolpa in ga tu razstavili kot simbol pariške avtomobilske razstave, ki je vsako leto v prostorih Grand Palaisa.

»ČUDEŽNI PADAR« V MADRIDU

V vrsti šandalov, ki so jih že in jih še povzročajo vseh vrst padarji in lažlzdrevniki v Frankovi Španiji, so te dni odkrili novega »čudežnega zdravnika«. Nek madridski bolničar se je proglašil za zdravnika in trdil, da ima zdravila, ki ozdravijo najteže, celo neozdravljive bolezni. Svojim pacientom je vbrizgal v žile mleko. Zapriš so ga šele, ko je umrlo deset njegovih bolnikov.

GOVORECI PES

Zoolog so končno potrdili vest, ki je pred kratkim izvračala splošno začudenje. Dreser John Shelton iz Utaha je naučil svojega bulldoga »Luckyja«, da spregovori nekaj kratkih in lahkih besed. Pes izklikuje besede in zloge globoko v grlu, vendar se besede dovolj jasno slišijo. Dreserjeva hiša je stalno zasedena s številnimi obiskovalci, ki želijo videti tega edinstvenega psa.

ORJAŠKI MOZAIK

Na pročelju palače prometnega ministrstva v Mexico Cityju prav te dni postavljajo orjaški mozaik, ki prikazuje življenje prastarih Aztekov in Toltekov. Skupina umetnikov je najprej sestavila mozaik normalne velikosti, na osnovi

tega pa so pozneje pričeli izbarvnih kamnov in stekel se stavljati tega orjaka, ki bo, kakor pravijo, lep arhitektonski okras nebotičnika.

»VEČNI POTNIK« JE NASEL DOMOVINO

Michela Patricka so pred dvema letoma izgnali s Kitajskega. Polnih deset mesecev je potoval od Honkong do Makaia, vendar nikjer ni dobil dovoljenja, da bi se izkrcal. Potkušal je tudi v Franciji in Italiji ter drugih državah, vendar so ga povsod odklonili. Končno se ga je »usmilila« Dominikanska republika in mu dovolila naselitev.

»RIMSKI NACIN«

Prvi italijanski vojaki, ki so se 1. oktobra 1918. leta izkrcali v Puli, so šli po ulicah, obkroženi z vsemi strani z obroženimi Jugoslovani. Mnogo bolj so bili podobni ujetnikom, kot pa »zmagovalcem«. Take mu zmagoslavnemu vkoraknju je italijanski tisk posvetil cele stolpe s ponosnim naslovom: »Pola presa romanamente!« (Pula zavzeta na rimske način!)

ŠOLA IN DIVIZIJE

Konec avgusta je italijanska vlada izdala dekret, s katerim je zaprla številne državne šole v toskanskih provincah Pise in Siene ter v nekaterih provincialnih Marche in Sicilije.

Dekret opravičuje to dejanje »s pomanjkanjem sredstev«. Odlok je podpisal demokrščanski minister Segni, proračun za prosveto pa reducirja Pella. Zanj? Zato, ker ima ogromne stroške z oborovitvijo divizij, med katerimi so tudi tiste, ki jih je g. Pella poslal na jugoslovansko mejo, kar tudi precej stane. Stroški pa naj nosi prosveta, ker je ljudstvo že dovolj prosvetljeno?

Na pročelju palače prometnega ministrstva v Mexico Cityju prav te dni postavljajo orjaški mozaik, ki prikazuje življenje prastarih Aztekov in Toltekov. Skupina umetnikov je najprej sestavila mozaik normalne velikosti, na osnovi

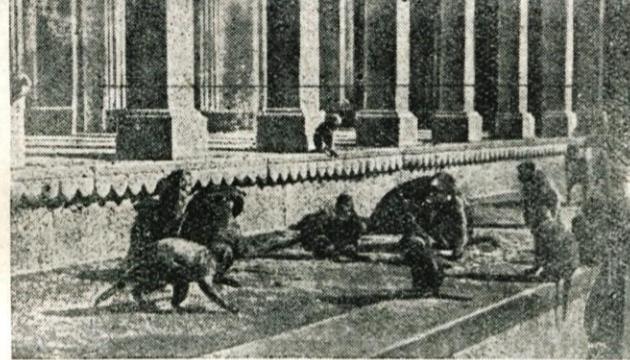
ŽIVACI - KLETKE - MAHARADŽE

sem odpotoval v Indijo, mi je vrat, v drugem nadstropju prav isto. Spodaj na ulici teče življenje normalno, kakor kjer-koli drugod, kakor da se tu ne bi odvijala ena najstrašnejših licitacij živega človeškega meseca na svetu.

Za železimi pregradami stoji Ženske vseh starosti in namočena riževa polja. Saj krave, reve, za počitek in razmišljanje o svojih minulih in prihodnjih življenjih res niso imele prikladnejšega kotička od ceste, po kateri je moral šofer z naravnost akrobatsko spretnostjo v vratolomnih ovinkih izsliti prehod. Dogodilo se je tudi to, da se je sveto bitje z rogom obregnulo ob šoferjev komolec (ga ranilo) in dostenjanstveno nadaljevalo svoja razglabljanja.

Posledica? — Plačali smo

Vsaka stavba ima svojo šte-

Opice so v Indiji tako vsakdanji pojav, kakor pri nas psi — in mačke v tistih krajih, kjer ni italijanske vojske

pač 10 rupij krajevnemu policistu, da nam ne bi delal še drugih sitnosti.

Pa jum ne zavridam, kravam. Te svetnice brez gospodarja so tako sestradiane, da bi jim lahko obesil klobuk na kolke. Večina krav je gospodarsko koristna samo s kravjkom za kurjavjo. Dosti jih je, ki jih vobče ne molzejo. Zaklati govedo je prav takšen zločin, kakor umoriti človeka.

V časopisu in parlamentu je slišanih prav resne zahteve, naj ustavimo državno zavetišča za ostarele krave. Po uradnih statistikah je v Indiji 26 milijonov ljudi brez strehe.

Pa so Indijci tudi praktični ljudje. Neko gozdno govedo jim je delalo veliko škodo. Kravo so preprosto preimenovali v »konja«, sedaj pa jo smejo preganjati.

Neka vrsta opic uživa posebno spoštovanje. Nemoteno se gibajo po cestah, strehah in železniških vagonih. Nekatere mu celo ponujajo roko, seveda, da bi jim dal hrane.

ŠTEVILKA DESET

Vsačemu, ki obiše Bombay, svetujejo že prvi dan, naj si ogleda »kletke«. Znamenite so prav takši, kakor je malabarški grič z »visečimi vrtovi«, Indijski narodni muzej ali jama E. lefanta.

»Kletke« so mestna četrt, kjer vlada prostitucija.

V bombajsko luči prihajajo vsak dan ladje iz vzhodnih pristanišč — iz Tokia, Hongkonga, Singapura, Ranguna, Bangkoka, Džakarte. Mornarji prihaja s seboj ženske. Ko se jih v Bombaju naveličajo, jih vržejo na kopno in si najamejo novih. Ta ženske se potem vlažijo po pristanišču, dokler jih policisti racije ne spravijo v mestno četrt, ki je namenjena težji obrti. Tja prihajajo tudi dekleta, ki jih starši prodajo na trgu.

Vrstijo se ulice za ulico. Med prodajalnami in kavarnicami vidimo dolgo vrsto vrat, zamenjene z jeklenimi palčicami. V prvem nadstropju so hodniki, za njimi spet vrsta enakih

• naša reportaža •

o italijanskem „kulturnem poslanstvu“

(Nadaljevanje in konec.)

P a je vstopila Italijanka s svojo hudobne oči in nekaj zvilo. Imela je kot kača mrzle oči. Prezirljiv našmeh je stisnil njene ozke uste. »Silenzio! (Tišina!) Parlate italiano! (Govorite italijanski!)« Začela je muka za uboge otroke, še strašnejša muča zame, ki jih nisem smela, niti mogla pomagati. Iz razdrogov je donel krik, jok, ropot, — a včasih italijanska pesem: »Giovinezza, giovinezza...« — (»Mladost« — fišistična himna). Otroci so se upirali. Ker se nikoli niso učili hinavčine, so svojo mrzljivo kazali odkrito.

stoje hudobne oči in nekaj zvilo. Zahvalila je, da odgovori. Z divjo brzino so se fantiči utrinjale misli. Kaj naj

stor? Strah ga je davil za vrat. Ona pa kar naprej vpije je in vpije. Tedaj se mu iz grla izvije stok. Kot da bi jo pičilo, plane učiteljica k njemu, ga zvleče za lase iz klopi in začne udrihati, kamor je priletela. Kričal je in se upiral, a ni pomagalo. Vlekla ga je po stopnicah naravnost v klet. Zalopotnila je vrata in prisopila v razred. Otroci so sedeli kakor okameneli. Še dolgo so s tesnovo poslušali krike, ki so prihajali iz kleti. Tudi učiteljica jih je slišala, a se je delala, kot da jih ne. Moreče ure so tekle dalje.

Vrišč, pretepanje, jok, sovraščvo

Rossetti domovini — bil je tržaški pesnik — se govori le italijansko).

Prišel je ukaz, da morajo učenci »po rimsko« pozdravljati učitelje z dvignjeno roko. Nek fantič mi je rekel: »Vi veste, da vas imam rad, toda rajši kot da bi dvignil roko, se bom skrili, ko pojde po cesti.« In so res tako delali. Če sta pa Italijanki šli po vasi, so se v hipu razbežali vsi otroci kot jata vrabcev. Ne zlepa, nezgrada jih nista mogli ukloniti. In spet je bil v razredu vrišč, pretepanje, jok, sovraščvo.

O kakih metodah pouka italijanski učitelji niso imeli pojma. Bržkone so prišli v naše kraje najslabši in pa taki, ki so komaj dovršili šolo. Za to je bilo vse polno dokazov.

Je stopila n. pr. učiteljica v prvi razred, napisala na tablo vso italijansko abecedo in ukazala otroku: »Leggi!« (Ber!) Otrok je stal in se čutil, kaj zahteva od njega. Ona pa kar naprej: »Leggi, leggi!«

Otok je končno razumel: »Lézi, lézi!« In je legal na tla. Seveda je skočila k njemu, šiba je zaživžgal...

P rišlo je do groznegog dogodka, ki je razburil vso Istro. V razredu je bil fanteški šibkega zdravja.

Po navadi je bil še preveden, ker je imel bolno srce. Ko je slovensko učiteljico nadomestila italijanska, je vse njeovo bitje prevzel tak strah, da je bil ves zbegan. Samo, če ga je pogledala, je vztrpel.

Nekoga dne je uprla vanj

v kleti je bila groza. Deček je ležal na tleh, kamor ga je vrgla. Skozi lase je polzela kri, a je ni čutil. Vse telo mu je

pretresal drget. Le skozi majhno okence je bledikal nekaj svetlobe. Bilo je ledeno mrzlo. Otrok je šklepetal z zobmi. Strah je prežal nanj iz vseh kotov. Strašne pošasti so se neslišno plazile po kleti. Čutil je, da se mu bližajo. Iztrgal se mu je krik za krikom. Splazil se je do vrata v tolkel s pescicami po njih. Od nikoder rešilnega koraka. Ves se je sključil in pritisnil k vratom.

Iz ust mu je uhajalo ječanje. Srce mu je burno tolklo, zastajalo, hitelo. Njegovi udarci so kakor s kladivom odmevali v ušesih, v vratu. Groza ga je obšla.

Šele ko je bil pouk končan in so učenci že stali v veži, je učiteljica zmagoslavno odkorakala v klet. Učenci so z vrha gledali za njo. Ključ je zaskriljal, vrata so se odprla.

V kleti je ležal fantiček, široko razprtih oči, negiben, bled — mrtev. Učiteljica je kriknila, stekla mimo otrok in planila po stopnicah. Pogumnejni so skočili v klet in zagledali smrt. S krikom so se razpršili po vasi.

Novica je kot plamen zajela vso vas. Množica razkrajenih ljudi je stekla proti šoli. Zgoraj je pri oknu stala Italijanka in strmelja v usodo, ki se ji je čedalje bolj grozeče bližala.

Ko so prvi vaščani vdrli v šolo, je učiteljica že visela. Tudi njo je premagala groza.

Letos že drugo leto

Nadaljevanje tečajev za žensko mladino

Lansko zimo so bili povsod be. Prav zato bodo tečaji po Jugoslaviji obvezni tečaji za sebno poudarili praktično dejavnost.